

LEVENDE GRAFIEK

PALESTINA EN ISRAËL

Leerlingen krijgen in 'Levende grafiek' een lijngrafiek of een diagram voorgeschoteld. Deze grafiek beslaat in vrijwel alle gevallen een grotere periode, zodat bepaalde ontwikkelingen visueel worden neergezet. Bij deze grafiek krijgen ze vervolgens een aantal uitspraken of gebeurtenissen. De leerlingen moeten deze, met argumenten op de juiste plaats in de grafiek plaatsen.

De 'Levende grafiek' laat leerlingen:

- het verband ontdekken tussen abstracte en concrete gebeurtenissen
- argumenteren en redeneren
- identificeren, classificeren, ordenen en relateren
- voorkennis activeren en een beroep doen op algemene vaardigheden, zoals luisteren en inleven

Onderwerp	Aantallen inwoners in Israël/Palestijns gebied
Activiteit	Leerlingen plaatsen gebeurtenissen op de juiste plaats in een grafiek
Tijdsduur	De werkvorm duurt 50 minuten, inclusief nabespreken
Beginsituatie	Niveau: bovenbouw havo/vwo
Instrueren	In de klas is hoofdstuk 2 van het thema 'het Midden-Oosten' behandeld Wat: de geschiedenis van Palestina en Israël is er een met veel hoogte- en dieptepunten. Grote aantallen mensen trokken naar het gebied, maar verlieten het gebied ook meermaals. In deze werkvorm probeer je inzichtelijk te krijgen wanneer welke aantallen joden en Arabieren in het Palestijnse gebied leefden. Hoe: jullie gaan gebeurtenissen koppelen aan jaartallen Waarom: zo krijg je meer kennis en begrip van de stof
Uitvoeren	Iedere leerling krijgt een instructie- en een invulblad. Laat de leerlingen in tweetallen aan de opdracht werken
Nabespreken	Wat: wat zijn de opvallende jaartallen en gebeurtenissen? Wat hebben we geleerd? Hoe: praat met leerlingen over hun aanpak. Hoe hebben ze het gedaan? Waarom op die manier? Waarom: vraag aan de leerlingen wat ze in de les hebben geleerd? Wat was er anders aan deze manier van werken?

Literatuurverwijzingen:

- Havekes, H. (red.), *Geschiedenis doordacht: Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer, 2005).
- Fisher, P. (red.), *Thinking Through History* (Londen, 2000).
- Vries, J. de (red.), *Actief Historisch Denken: Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs* (Boxmeer, 2004).

Deze werkvorm is volledig tot stand gekomen om geschiedenisdocenten te inspireren activerende didactiek toe te passen in hun lessen. Mocht u van mening zijn dat in deze specifieke werkvorm content gebruikt is waarover u copyright beschikt, kunt u zich wenden tot de beheerder van de website.

LEVENDE GRAFIEK

PALESTINA EN ISRAËL

Al sinds de Romeinse tijd leefden joden in diaspora: zonder eigen land, verspreid over de hele wereld. Met het groeiende antisemitisme in de negentiende eeuw en de dreigingen vanuit het nazisme vanaf de jaren 1930, trokken veel joden naar Palestina, daar waar ze ooit verdreven waren. Langzaamaan kwam het doel in zicht, namelijk het stichten van een eigen joodse staat. Het land werd echter bewoond door Arabieren, die dit niet zagen zitten. Dit leidde meerdere malen tot conflicten, vluchtelingenstromen en schommelingen in bevolkingsaantallen. In deze werkvorm ga je deze demografische ontwikkelingen koppelen aan historische gebeurtenissen.

Op de volgende bladzijde staat een grafiek met daarin de bevolkingsaantallen van Palestina (en na 1948 Palestijnse gebieden en Israël), verdeeld naar religie tussen 1882 en 1951. Bestudeer de grafiek.

- Bestudeer de uitspraken voordat je met de opdracht verder gaat.
- Zet de cijfers van de uitspraken op de juiste plaats in de grafiek.
- Beargumenteer waarom je een bepaald cijfer op een bepaalde plek in de grafiek plaatst.
- Maak de opdracht eerst alleen. Vergelijk daarna je antwoorden met je buurman of buurvrouw.
- Luister goed naar zijn of haar antwoorden en verander eventueel je antwoorden.
- Breng je antwoorden in als de opdracht klassikaal wordt besproken.
- Zorg dat je voldoende argumenten hebt om een bepaalde uitspraak bij een bepaald jaar te zetten.

LEVENDE GRAFIEK

PALESTINA EN ISRAËL

Beantwoord vervolgens onderstaande vragen individueel:

1. Bestudeer de grafiek. De aantallen joden nemen in de loop der tijd verhoudingsgewijs sneller toe dan het aantal Arabieren. Geef een verklaring voor dat verschil in bevolkingstoename.

2. De Arabieren geven de schuld aan de joden voor het verdrijven van de Arabieren uit delen van Palestina en het stichten van de staat Israël. Wie zouden de Arabieren daar ook mede verantwoordelijk voor kunnen houden, en waarom?

3. Bestudeer de grafiek. In 1933 wilden de Britten de migratie van joden naar Palestina beperken, vanwege toenemende spanningen tussen joden en Arabieren. Toch blijft het aantal joden in Palestina de jaren daarna toenemen. Geef hiervoor een verklaring.

4. In 1948 wordt de staat Israël gesticht. In de jaren daarna neemt het aantal joden in Israël enorm toe, wat niet alleen te verwijten valt aan natuurlijke aanwas. Geef hiervoor een andere verklaring.

Uitspraken

1. In de afgelopen jaren wilden joden vanuit het buitenland graag naar Palestina komen, alleen werden ze door Britse soldaten tegengehouden. In dit jaar zagen zij zich genoodzaakt om een einde te maken aan de Arabische overheersing en een eigen staat te stichten: Israël.
2. Door het opkomende nationalisme werden joden in voornamelijk Oost-Europese landen door pogroms lastiggevallen. Door het opkomende zionisme besloten kleine groepjes joden voor het eerst naar Palestina te trekken, om daar als minderheid te leven tussen de Arabieren.
3. Joden zagen geen toekomst meer in Europa en vertrokken om die reden naar Palestina. De noodzaak van een eigen joodse staat was nog nooit zo groot geweest.
4. Het aantal joden in Palestina was binnen enkele jaren explosief toegenomen, voornamelijk door Europese vluchtelingen. Arabieren wilden deze vluchtelingenstroom stoppen, waarop er een burgeroorlog uitbrak.
5. Het was de Britse minister van Buitenlandse Zaken die, vooral vanwege de belangen van Engeland in de oorlog, belofte deed aan joden voor een nationaal tehuis in Palestina.
6. Groot-Brittannië, die het mandaat over Palestina had, besloot met de toenemende Europese dreigingen, en het willen veiligstellen van de olievoorraden uit het Midden-Oosten, om de migratie van joden naar Palestina een halt toe te roepen.
7. Door de Dreyfussaffaire zagen steeds meer joden zich genoodzaakt om Europa te verlaten en naar Palestina te trekken. Ze werden bovendien aangemoedigd door het boek *Der Judenstaat* van Theodor Herzl. Desalniettemin bestond het grootste gedeelte van de Palestijnse bevolking uit Arabieren.
8. Met de toenemende dreigingen in Europa besloten voor het eerst extreme aantallen joden naar Palestina te migreren.
9. Nog niet eerder was het voorgekomen dat op het voormalige Palestijnse grondgebied meer joden dan Arabieren woonden. Vanuit het hele Midden-Oosten waren joden naar Israël getrokken om hier in een joodse staat een nieuwe toekomst te beginnen.

Bevolking Palestina (en Israël na 1948) naar religie

